

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
w GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

z dnia 2018 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody
„Mierkowskie Suche Bory”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1614) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Mierkowskie Suche Bory”, zwanego dalej: „rezerwatem”.

§ 2.1. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe kompleksu ekosystemów borów iglastych, zbiorowisk roślinnych wykształcających się na piaskach wydm śródlądowych oraz siedlisk typowych dla obniżeń natorfowych wraz z charakterystycznymi dla tych ekosystemów gatunkami roślin i zwierząt.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o których mowa w ust. 1 są:

- 1) występowanie w dużym skupieniu rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, a także siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty Europejskiej,
- 2) konieczność zapewnienia trwałości funkcjonowania naturalnych procesów przyrodniczych zachodzących w ekosystemach leśnych położonych na części terenu rezerwatu, a także zapewnienie trwałości określonych zespołów roślinnych położonych w granicach rezerwatu,
- 3) położenie rezerwatu w otoczeniu znacząco przekształconym na skutek wieloletniego użytkowania gospodarczego,
- 4) promowanie w społeczeństwie wiedzy w zakresie walorów przyrodniczych rezerwatu oraz jego znaczenia dla ochrony ich zasobów, a także wpływu przedmiotowego obiektu na poprawę jakości zdrowia i życia lokalnego społeczeństwa.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną na powierzchni 50,0 ha oraz ochroną ścisłą na powierzchni 144,63 ha.

§ 4. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków, określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 5. Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej z podaniem rodzaju, zakresu oraz lokalizacji tych działań, określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
z dnia 2018 r.

**IDENTYFIKACJA ORAZ OKREŚLENIE SPOSOBÓW ELIMINACJI LUB
OGRANICZANIA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH
I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ ICH SKUTKÓW**

Zagrożenia			Sposoby eliminacji lub ograniczenia
Wewnętrzne	Istniejące	Ewolucja biocenotyczna i sukcesja naturalna, prowadząca do niekorzystnych zmian w obrębie struktury i funkcji nieleśnych siedlisk przyrodniczych, a także w dłuższej perspektywie czasu do ich stopniowego zaniku.	Przeciwdziałanie sukcesji naturalnej poprzez usuwanie nalotów i podrostów drzew z powierzchni siedlisk przyrodniczych wraz usunięciem pozyskanej biomasy poza obszar rezerwatu
		Obce gatunki inwazyjne.	Ograniczenie ekspansji obcego gatunku

Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
z dnia 2018 r.

**DZIAŁANIA OCHRONNE NA OBSZARZE OCHRONY CZYNNEJ, Z PODANIEM
RODZAJU, ZAKRESU ORAZ LOKALIZACJI TYCH DZIAŁAŃ**

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
1.	Ochrona czynna wydm śródlądowych z murawami napiaskowymi	Na podstawie wyników bieżącej kontroli w uzasadnionym przypadku, podjąć działania polegające na usunięciu nalotów i podrostów sosnowych wraz zalegającą na powierzchni biomasą (tj. rozkładających się drzew lub ich części) z powierzchni gruntu	Płaty siedliska 2330 na obszarze rezerwatu
2.	Ochrona czynna roślinności ze związku <i>Rhynchosporion</i>	Usunięcie poprzez wycinkę nalotów i podrostów drzew i krzewów z terenu siedliska. Pozyskaną biomasę roślinną należy usunąć poza obszar rezerwatu. Działanie należy wykonać do końca 3 roku obowiązywania planu, a następnie w zależności od potrzeb.	Płaty siedliska 7150 na obszarze rezerwatu
3.	Ochrona czynna śródlądowych borów chrobotkowych <i>Cladonio-Pinetum</i>	Na podstawie wyników bieżącej kontroli w uzasadnionym przypadku, podjąć działania polegające na prześwietleniu drzewostanu i/lub usunięciu zalegającej biomasy (tj. rozkładających się drzew lub ich części) z powierzchni gruntu	Płaty siedliska 91T0 na obszarze rezerwatu
4.	Monitoring stanu ochrony siedlisk przyrodniczych: 2330, 91T0 oraz 7150	Ocenę stanu ochrony należy wykonywać w cyklu 5 letnim, zgodnie z założeniami metodycznymi obowiązującymi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Obszar rezerwatu

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2134) - zwanej dalej ustawą, dla rezerwatu przyrody sporządza się i realizuje plan ochrony. Plan ten ustanawia, na okres 20 lat, regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze zarządzenia, w terminie 5 lat od dnia uznania obszaru za rezerwat przyrody (art. 18. ust. 2, art. 19 ust. 1 pkt 2, art. 19 ust. 6, art. 20 ust.1 ustawy). Plan ochrony dla rezerwatu przyrody zawiera:

1. cele ochrony przyrody oraz wskazanie przyrodniczych i społecznych uwarunkowań ich realizacji;
2. identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków;
3. wskazanie obszarów ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej;
4. określenie działań ochronnych na obszarach ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań;
5. wskazanie obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa oraz określenie sposobów ich udostępnienia;
6. wskazanie miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza;
7. ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłączonej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych (art. 20 ust. 3 ustawy).

Ponadto w planie ochrony rezerwatu można wyznaczyć obszary i miejsca, w granicach których nie obowiązują zakazy w zakresie polowania (art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy), połowu ryb i innych organizmów wodnych (art. 15 ust. 1 pkt 14 ustawy) oraz wprowadzania psów (art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy), a także prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej (art. 15 ust. 1 pkt 11).

Tryb sporządzania projektu planu ochrony dla rezerwatu i zakres prac na potrzeby sporządzania tego projektu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794), zwanego dalej rozporządzeniem.

Sporządzający projekt planu, zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska i o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2081) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu. Nadto zasady udziału niektórych grup społecznych w tworzeniu planu normuje ww. rozporządzenie. Zgodnie z § 3 rozporządzenia informację o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu sporządzający projekt planu ogłasza w prasie lokalnej, umieszcza na tablicy ogłoszeń w siedzibie sporządzającego projekt planu i na jego stronie internetowej oraz przesyła do właściwych miejscowo organów samorządu terytorialnego, jednostek zarządzających lasami Skarbu Państwa, podmiotów wykonujących prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa i organów administracji morskiej oraz organizacji pozarządowych zainteresowanych ochroną przyrody, których obszary działania obejmują obszar objęty projektem planu. Ponadto sporządzający projekt planu zapewnia zainteresowanym osobom i podmiotom możliwość zapoznawania się z wynikami prac na potrzeby sporządzenia projektu planu i z projektem planu oraz możliwość zgłaszania do nich wniosków i uwag, a informację o sposobie zapewnienia tej możliwości oraz o sposobie, w jaki nastąpi ustosunkowanie się do zgłoszonych wniosków i uwag, sporządzający projekt planu zamieszcza w informacji, o której mowa w § 3 rozporządzenia (§ 6 rozporządzenia).

Projekty planów ochrony tworzonych dla form ochrony przyrody zamieszcza się także w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska i o cenach oddziaływania na środowisko).

Projekt planu ochrony wymaga zaopiniowania przez właściwe miejscowo rady gmin (art. 19 ust. 2 ustawy) i regionalną radę ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy); wymaga także uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, Dz. U. z 2015, poz. 525, z późn. zm.).

Rezerwat przyrody „Mierkowskie Suche Bory” został ustanowiony Rozporządzeniem Nr 20 Wojewody Lubuskiego z dnia 20 kwietnia 2006 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody z dnia 10 maja 2006 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. z 2006 r. Nr 31, poz. 649). Celem ochrony jest zachowanie szerokiego spektrum ekosystemów borowych, od ubogich muraw napiaskowych i suchych borów porastających kompleks wydm śródlądowych, po bory świeże i wilgotne, wraz ze specyficzną chronioną fauną i florą. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim. Powierzchnia obszaru objętego ochroną wynosi 194,63 ha. Na terenie rezerwatu „Mierkowskie Suche Bory” występują ekosystemy leśne: bór świeży oraz bór suchy, należące do borów sosnowych, pochodzenia antropogenicznego wraz zbiorowiskami muraw napiaskowych i wydmami śródlądowymi oraz roślinność ze związku *Rhynchosporion*.

Wskazując przyrodnicze i społeczne uwarunkowania realizacji celu ochrony zwrócono uwagę na zachowane w dobrym stanie zbiorowisk leśnych: subatlantycki bór sosnowy świeży *Leucobryo-Pinetum* oraz bór sosnowy suchy *Cladonio-Pinetum* oraz zbiorowiskami muraw napiaskowych i wydm śródlądowych oraz roślinność ze związku *Rhynchosporion*.

Ustanowiony niniejszym zarządzeniem plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Mierkowskie Suche Bory” nie wskazuje obszarów objętych ochroną krajobrazową. Nie wskazuje także, obszarów i miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza (art. 20 ust. 3 pkt 6 oraz art. 15 ust. 1 pkt 11 ustawy). W planie nie wyznaczono również obszarów i miejsc dopuszczających prowadzenie polowań oraz nie wskazano miejsc, w których dopuszcza się wprowadzanie psów (art. 15 ust. 1 pkt 4 i pkt 16 ustawy). Ze względu na brak cieków i zbiorników wodnych, nie wskazuje się obszarów i miejsc udostępnionych dla celów amatorskiego połowu ryb i rybactwa oraz połowu ryb i innych organizmów wodnych (art. 20 ust. 3 pkt 5 oraz art. 15 ust. 1 pkt 14 ustawy). W planie ochrony nie wskazuje się również obszarów i miejsc udostępnionych do celów turystycznych, edukacyjnych, rekreacyjnych i sportowych (art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy).

Nie określa się również miejsc i obszarów udostępnionych do celów naukowych (art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy), pozostawiając możliwość zwolnienia z obowiązujących w rezerwacie zakazów, uzasadnionego prowadzeniem badań naukowych, do rozpatrzenia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w ramach postępowania administracyjnego zakończonego wydaniem decyzji na podstawie art. 15 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje z jednej strony nadzór nad ich rodzajem i metodyką, zabezpieczając z drugiej strony rezerwat przed negatywnym oddziaływaniem realizowanych prac badawczych.

W treści niniejszego aktu odstąpiono od wskazania ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubsko oraz Brody, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego tej gminy oraz planów zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego, dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych. Ich zapisy nie stanowią bezpośredniego źródła zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla przyrody rezerwatu. Ze względu na położenie rezerwatu poza morskimi wodami wewnętrznymi, morzem terytorialnym oraz poza wyłącznymi strefami ekonomicznymi, dokument niniejszy nie zawiera ustaleń do planów zagospodarowania przestrzennego ww. obszarów